

Veel theater en ontspanning (met eten en drinken) in het Westbroekpark. Hier Teatro Guatro met 'Eva'. foto Nico Schouten

Bijbelse Eva shoppend in The Big Apple

Theater

Eva, this is my life, door Growing up in Public. Tekst en spel Daphne de Bruin. Regie Paul Feld. Festival aan de Werf, Utrecht, 26 mei. Daarna: 6/6 Festival Virus, Eindhoven; 11 t/m 19/6 op Oerol, Terschelling; t/m 6/8 op De Parade.

Ik kan zo wel zien wat jij gedaan hebt, zegt God-de-vader boos tegen zijn dochter Eva. Ruiken kan hij het ook. 'Irresistible van Givenchy', bromt pa. Eva is zojuist teruggekeerd van een dag vol verleiding. Een onweerstaanbare man (luisterend naar de onheilsPELLende naam Luce) in zijn hemelsblauwe Maserati heeft haar de Hof van Eden doen vergeten en lekker mee uit shoppen genomen in The Big Apple. Vader is laaiend

en sluit de Hof. Voorgoed. 'Dat was het.'

Daphne de Bruin, lid van de artistieke kern van de Utrechtse 'theaterfirma' Growing up in Public liet zich voor haar voorstelling *Eva (this is my life)* inspireren door de Bijbel, de religieuze fascinaties van schrijfster Karen Armstrong en door de populaire 'Chicklit', zeg maar *Sex-and-the-City*-lectuur, over mannen en mode-merken.

Voornoemde Hof wordt voorgesteld als een soort klooster, Eva draagt een nonnenkleed. Adam is een saaie druif en verder valt er zo dagelijks al weinig te beleven. Eva doet haar best toegewijd te zijn, maar Jezus, dat valt nog niet mee. 'Wat ik wil is onbelangrijk', zegt ze bezwerend tijdens het ochtend-appel in de kapel. Maar ja, dat was

voor de komst van de vurige Luce natuurlijk.

Het uitgangspunt is zeker niet onaardig maar erg verrassend is de conclusie van dit stuk niet. Waarmee ziet de Eva van nu zich geconfronteerd: de keus tussen een rijk innerlijk leven en een bestaan vol snelle oppervlakkige bevrediging, dat is het zo'n beetje. Nieuw licht op de vrouw, de mythe van toen en tegenwoordig, werpt het niet. Maar daar staat aanstekelijk spel en een mooie aankleding tegenover.

Een toepasselijker locatie dan de Michaelskapel in de Domtoren is nauwelijks denkbaar voor De Bruins voorstelling. En dan is er de rolstoel die even makkelijk voor Maserati doorgaat, het kloostergewaad dat ze verruilt voor een niemendalletje en later een creatie 'van Versace', het ziet er goed en soms lekker griezelig uit, waarbij de muziek van Joop van Brakel precies de goede sfeer weet te raken.

Het tekstboekje in de vorm van de mini-glossy *Eva* is een erg leuke aanvulling. Daarmee is Eva dan toch een plezierig, luchtig zomerfestivalstuk.

Karin Veraart

'Ik ben vrij schaamteloos'

Daphne de Bruin speelt Eva op de Parade

In 'EVA', een voorstelling die te zien is op de Parade, speelt theatermaakster Daphne de Bruin een opstandige non met islamitische accessoires.

Door ANNERIEK DE JONG

UTRECHT, 25 JUNI. Ze draagt een sluier en een djellaba, geborduurd met muiltjes en een dikke jas. Daphne de Bruin speelt in EVA een non, maar dan eentje met islamitische accessoires. Het paradijs waarin Eva vóór haar zondeval leeft is even kuis als alle wereldreligies bij elkaar, en daar zit het probleem: de ascese, het versterven, de onderdrukking van begeerten houdt Eva niet eeuwig vol.

Iedereen kent het verhaal van de vrouw in de Hof van Eden die door een slang wordt verleid om een appel van de verboden boom te eten. Het komt voor in de Bijbel, maar ook in Thora en Koran, en Daphne de Bruin geeft er een eigen draai aan, zonder blasfemie. Haar slang is een vent in een snelle sportauto. En haar appel is de Big Apple, New York, waar de slang het nonnetje laat kennismaken met xtc, shopping en fucking. God de Vader straft haar met een huissloofjesbestaan naast een weinig opwindende Adam.

De Bruin is lid van theaterfirma Growing Up in Public en zoekt haar inspiratie ook bij publieke vrouwen: Eva, Salomé en de Maagd Maria, koningin Wilhelmina, Dolly Parton en Betty Boop. Het zijn meer dan levensgrote iconen, die bij De Bruin klein-menselijke trekjes krijgen en toch draagsters van ideeën blijven. „De bestaande verhalen over hen”, zegt de afgeschminkte Eva na een try-out in

Daphne de Bruin (Foto Evelynne Jacq)

Utrecht, „zijn doorgaans zo minnaar dat je ze helemaal naar je hand kunt zetten. Zodat het publiek na afloop denkt: ja, zo was het precies.” Al haar bijbelse figuren zijn door God in situaties geplaatst die zij niet kunnen overzien. „Mijn Eva zit met een vader-dochter-conflict. Mijn Maria, in *Madonna's man*, wordt zwanger van God terwijl ze al met Jozef gaat. En mijn volgende voorstelling zal gaan over Lilith, Adams eerste vrouw, die niet onderdanig genoeg was voor hem en voor God.”

In EVA botsen twee wereldbeelden op elkaar: het fundamentalisme en het kapitalisme. „Het fundamentalisme is die zuivere, mischien wel onmenselijk strenge staat van zijn die God in EVA predikt. Het kapitalisme is de wereld

van logo's en merken waartoe de slang Eva verleidt. Hedendaagse heldinnen als Paris Hilton zijn niets meer dan wandelende kledingmerken – maar ook ik zie er modieus uit. Toch pas ik niet meer in het plaatje, stomweg omdat ik oud word. Die dwang maakt me kwaad en opstandig.”

Eenenveertig is ze, werkende vrouw, moeder. Gereformeerd opgevoed, vroom meisje, later van het geloof gevallen. „Ik ben redelijk doorsnee, geen erge intellectueel. Op het toneel ben ik vrij schaamteloos, dat ergert sommigen. Zij vinden mij exhibitionistisch, of oppervlakkig. Ze beseffen niet hoe moeilijk het is om lichtvoetig en toegankelijk theater te maken. En het moet nog director. Zoals ik net begon, met alleen een

krukje en een cassettebandje. Gewoon je verhaal vertellen, solo.” Helemaal solo gaat De Bruin in EVA niet: ze laat zich begeleiden door muzikant Joop van Brakel.

„Het moet een soort popconcert worden. *Slam poetry* met stuwende ritmes. Continu spanning – desnoods met grove middelen.” Haar grote voorbeelden? „Lucille Ball. Onhandig en opstandig: ze was een subversief element namens alle huisvrouwen. Madonna bewonder ik ook. Omdat zij zoveel heeft teweeggebracht en zoveel bagger over zich heen krijgt, net als ik. En daar steeds sterker van wordt.”

EVA, t/m 15/8 op De Parade, in Rotterdam, Den Haag, Utrecht en Amsterdam. Inl: 030-2762172 of www.growingupinpublic.nl.

Daphne de Bruin (Growing up in Public) stelt consumptiemaatschappij aan de kaak

Eva gaat aan de zwier in New York

Een treffende locatie voor EVA van de Utrechtse theaterfirma Growing up in Public: de Michaelskapel in de Domtoren. Liever nog had Daphne de Bruin in een kerk gespeeld, maar er was in heel Utrecht geen kerk te vinden die mee wilde werken. Van blasfemie is geen sprake, ook al maakt De Bruin van bijbelse iconen als eerst Maria en nu Eva aardse vrouwen.

Robin Bruinsma

Een foto bij dit artikel? Daphne de Bruin heeft er absoluut geen moeite mee om als Eva te poseren. Met of zonder appel en vijgenblad. Maar ze doet het niet. „Dit gesprek gaat over mij, de theatermaakster, en niet over Eva. Ik ben Daphne en ik speel Eva.”

De Eva van Daphne de Bruin is niets menselijks vreemd. Ze tilt de verleider uit de Hof van Eden over de mythe heen en plaatst haar in een klooster. De non Eva leeft daar, achter hoge muren, in perfecte harmonie met God, totdat opeens een man in Armanipak voor haar neus staat. Hij daagt haar uit naar de wereld buiten te kijken. Eva ziet de skyline van New York. Een snelle auto staat klaar. Ze hoeft maar in te stappen en doet dat

Daphne de Bruin: 'Je schijnt pas gelukkig te kunnen zijn als je alles bezit.' Foto UN/AC - Tjitske Sluis

ook. Daphne de Bruin zoekt de inspiratie voor haar producties bij beroemde vrouwen, bijbelse personages, iconen als Maria en Eva, 'onze' drie koninginnen, stripvamp Betty Boop. „Mijn vrouwen zijn sterk en eigenzinnig. Ze moeten zich aan iets ontworstelen. Ik bewonder die vrouwen, ze zijn de draagsters van idealen, ze staan voor bepaalde waarden, iedereen kent mijn vrouwen, maar de verbeelding gaat niet verder dan clichés. Eva als Eva, Maria als Maria, de oermoeder. Ik wil nu juist die personages concreet maken,

op hen inzoemen, verder gaan waar de vaak summier verhalen ophouden en kan bij het schrijven van de teksten vervolgens alle kanten op.”

De Maria van Daphne de Bruin staat ook voor onbaatzuchtigheid en vergeving, voor de moeder aller moeders. De Bruin maakt echter in de Growing up in Public-voorstelling Madonna's Man (1997) van Maria een vrouw die het God niet kan vergeven dat Hij haar leven op de kop heeft gezet, haar een zoon schonk om hem ver-

volgens 33 jaar later weer te ontnemen. „In mijn perceptie is de relatie van Maria en God niet meer dan een one night stand en tussen Jezus en Jozef, de man van Maria, botert het voor geen meter. En Jozef, de bedrogen echtgenoot, blijft in tussen wel gewoon bij haar, bij Maria.” Haar voorstellingen zijn eigentijdse interpretaties van oude verhalen. Daphne de Bruin stelt nooit gestelde vragen. Haar Maria is een jonge vrouw, een meisje nog, die zomaar zwanger wordt ('en dat in die tijd'). Opeens staat God bij Maria.

Wat zegt Hij? Wat voor jas draagt Hij? En: wat vinden haar ouders ervan? Met Eva liep Daphne de Bruin al een paar jaar in het hoofd. Nu is het zover: Eva komt tot leven in een door Daphne de Bruin herschapen verhaal over de wereld van vrouwen, over het universum van hoeren en moeders, geile minnaressen en brave echtgenotes, over decadentie en uitpattingen.

De Bruin stelt Eva bloot aan de verlokkingen van de buitenwereld. De commercie staat voor de

duivel. Daphne de Bruin vraagt zich af of er echt geen andere ideologie bestaat dan het kapitalisme. Is het fundamentalisme dan het enige alternatief in een door het kapitaal beheerste samenleving?

„Mijn Eva heeft de geloften van kuisheid, soberheid en nog zo het een en ander afgelegd, maar stapt bij de duivel in de auto en gaat naar de grote stad. Ze geeft een vermogen uit aan kleding en uitspattingen, betaalt alles met de creditcard van de Armaniduivel. Dan keert ze terug naar het klooster.”

Eva heeft ook iets voor Adam meegenomen (hij werkt in de kloostertuin), verleidt hem op haar beurt zoals de duivel haar en moet dan het klooster verlaten ('weg uit het paradijs'). God zal haar straffen. Adam en Eva trekken in een eenvoudig arbeidershuisje en krijgen twee kinderen. Longkanker maakt een veel te vroeg einde aan het leven van Eva.

Eva, door Daphne de Bruin gespeeld als een islamitisch ogende vrouw, accepteert haar lot. „Ze geeft volmondig toe dat ze in New York een topnacht heeft gehad, maar vraagt zich wel af of dat het allemaal waard is geweest. Ik wil ermee aangeven dat tegenwoordig consumentengedrag tot de absolute norm is verheven. Je schijnt pas gelukkig te kunnen zijn als je alles bezit en de moraal om daar iets aan te doen, om het tij te keren ontbreekt.”

EVA van Growing up in Public, za 22 t/m do 27 mei, 19.30 en 21.00 uur, Michaelskapel in Domtoren.

